

نوسازی صنایع

با توجه به روند جهانی شدن اقتصاد

به رشد صادرات صنعتی می‌انجامد

اشاره:

توسعه اقتصادی پایدار نیازمند ایجاد ساختارها و سازکارهایی است که به رشد مستمر تولید ناخالص داخلی بینجامد و با بهره‌گیری از توانمندی‌ها، استعدادها و مزیت‌های نسبی موجود و قابل خلق، گردش چرخ‌های اقتصاد ملی را تسریع کند و پویایی بخشد. در همین حال اتکا به رشد تقاضای داخلی که وابستگی شدیدی با قدرت خرید مردم دارد، نمی‌تواند پویایی تقاضا برای کالاها و خدمات را تأمین کند. زیرا که تولید انبوه، نیازمند دستیابی به تقاضای مؤثر رشدیابنده است.

بنابراین رشد اقتصادی پایدار وابستگی زیادی به تقاضاهای بازار جهانی دارد. از آنجا که بازار جهانی کالاها و خدمات تحت تأثیر پیشرفت روزافزون علوم و فناوری می‌باشد که عرضه کالاها و خدمات متنوع با کیفیت بالاتر و هزینه کمتر را می‌طلبد، لذا توجه به موقعیت کنونی بازار جهانی که مشتری‌سالاری بر آن حاکم است، الزامی است.

از سوی دیگر ایجاد ارزش افزوده بیشتر برای تولید ناخالص داخلی از طریق رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن میسر می‌گردد. البته تولیداتی که رقابت‌پذیر باشند و بتوانند در بازار جهانی نفوذ کرده و سهم مناسب خود را در آن بیابند. در این رقابت فشرده عقب‌ماندگی از فناوری روز، عاملی است که شکست را به دنبال دارد. لذا برای یافتن جایگاه و سهم مناسب در بازارهای جهانی، نوسازی صنعت متناسب با فناوری روز و عرضه محصولات رقابت‌پذیر الزامی است.

در این مقاله به طرح دیدگاه‌های صاحب‌نظران پیرامون نوسازی صنایع و پیامدهای تجاری آن می‌پردازیم.

از سوی سخنگوی دولت در اوایل فروردین ماه سال جاری مطرح شد. عبدالله رمضان‌زاده در گفت‌وگو با خبرنگاران از تصویب کلیات لایحه «نوسازی صنایع کشور» در هیأت وزیران خبر داد و گفت: این لایحه به

و نیز سیاست‌گزاران و برنامه‌ریزان اصلاحات اقتصادی پذیرفته شده است. اما تاکنون اقدامی جدی در این زمینه صورت نگرفته است. آخرین اظهارنظر رسمی در خصوص لایحه نوسازی صنایع کشور

بحث فرسودگی صنایع ایران و رقابت‌پذیری آنها، سال‌هاست که در سطح جامعه و در میان مسؤولان کشور مطرح است. الزام به نوسازی صنایع و رقابت‌پذیری آن از سوی تمامی دست‌اندرکاران بخش صنعت

زودی از سوی دولت تقدیم مجلس شورای اسلامی خواهد شد.

وی در تشریح این لایحه گفت: لایحه بر اصولی تکیه دارد که این اصول می‌تواند گام اساسی و مؤثری در نوسازی صنایع کشور به شمار رود.

وی این لایحه را گام جدید دولت برای اصلاح ساختار صنعت خواند و در خصوص اصول و محورهای آن گفت: فراهم‌سازی شرایط و فضای سازگار با فعالیت‌های رقابتی در بخش صنعت، رفع موانع رقابت پیمانکاران و سازندگان داخلی برای شرکت در مناقصه‌های بین‌المللی، طرح‌های دولتی و صنعتی از طریق ساماندهی تأمین مالی شرکت‌ها در این مناقصه‌ها از جهت‌گیری‌های این لایحه است.

سختگویی دولت از برقراری تشویق مالیاتی برای اصلاح ساختار مالی شرکت‌های صنعتی در جهت افزایش نسبت سرمایه به بدهی شرکت‌ها، پیش‌بینی شرایط و ضوابطی برای اصلاح ساختار نیروی انسانی و بهبود روابط کار بر اساس اصل کلی سه‌جانبه‌گرایی از طریق همکاری دولت، کارفرما و نهادهای کارگری، اصلاح برخی سیاست‌های تجاری و بازرگانی و تبدیل نظام قیمت‌گذاری اداری به اصول قیمت‌گذاری اقتصادی برای افزایش قدرت انعطاف واحدهای تولیدی، به عنوان دیگر جهت‌گیری‌های لایحه نوسازی صنایع کشور یاد کرد.

رمضان‌زاده گفت: در این لایحه بر لزوم برقراری تشویق‌هایی برای

جابه‌جایی واحدهای صنعتی قدیمی واقع در حوزة‌های شهری تهران و سایر شهرهای بزرگ و امکان بازسازی واحدهای جابه‌جا شده در محل‌های جدید از جمله در شهرک‌های صنعتی مصوب تأکید شده است.

سختگویی دولت همچنین از حمایت مالی و تسهیلاتی از نوسازی صنایع قدیمی رقابت‌پذیر کشور و برقراری تشویق‌هایی برای کاهش مصرف انرژی و بهبود استانداردهای زیست‌محیطی در تمام صنایع به عنوان محورهای مهم لایحه نام برد.

در همین حال معاون اداری مالی وزارت صنایع و معادن در بیست و یکم فروردین ماه سال جاری در مراسم انتخابات هیأت مؤسس خانه صنعت و معدن استان یزد اظهار داشت: راهبرد صنعتی کشور با همکاری دانشگاه صنعتی شریف در حال طراحی و تدوین است.

عبدالرضا سپهوند افزود: انتظار می‌رود با تدوین این راهبرد، موانع شناخته شده از سر راه تولیدکننده برداشته شود.

وی بر ضرورت ایجاد و توسعه شکل‌های همگن در عرصه صنعت و معدن کشور تأکید کرد و افزود: اگر صنعتگران در قالب شکل دور هم جمع شوند، خواهند توانست از طریق هم‌اندیشی جمعی بر مشکلات غلبه کنند.

وزارت صنایع و معادن نیز آمادگی دارد که از این نوع شکل‌های مدنی در چارچوب قوانین و مقررات حمایت کند. در همین حال خانه‌های صنعت و معدن هر

اندازه مسؤلیت‌پذیرش امور را داشته باشند، از این پس وظایف مربوطه به آنها واگذار می‌شود.

سپهوند با بیان این که بیست سال موانع متعددی را بر سر راه تولیدکننده قسرار دادیم، گفت: سازوکار سرمایه‌گذاری معقول در سطح کشور در حال فراهم شدن است. در گذشته برای اخذ جواز تأسیس، شائبه‌هایی نظیر ارز ارزان و پرداخت یارانه مطرح بود، اما اینک متقاضیان بدون شائبه‌های قبلی با علاقه و جدیت برای اخذ جواز تأسیس مراجعه می‌کنند.

وی افزود: با یکسان‌سازی نرخ ارز و حذف پیمان‌سپاری ارزی، شاهد تحول چشمگیری در زمینه صادرات غیرنفتی خواهیم بود.

وی افزود: در ۱۰ ماه نخست سال گذشته از ۳/۳ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی کشور، ۱/۳ میلیارد دلار مربوط به صادرات صنعتی و معدنی بود. پیش‌بینی می‌شود امسال این رقم به ۲ میلیارد و ۵۰ میلیون دلار برسد.

وزیر صنایع و معادن نیز در بیستم فروردین ماه سال جاری اظهار داشت: سیاست‌های پولی و مالی کشور باید در راستای نوسازی صنعتی و توسعه صنعت اصلاح شود. مهندس اسحاق جهانگیری که سیاست تک‌نرخ‌شدن ارز را یک دستاورد مهم برای صنعت کشور توصیف کرد، اظهار امیدواری نمود که با تشکیل بانک‌های غیردولتی و ایجاد تحول در سیاست‌های درونی بنگاه‌های اقتصادی، وضعیت صنعت در کشور بهبود یابد.

وی اقدامات دولت در اصلاح قوانین تولید و سرمایه‌گذاری را ستود و خواستار جهت‌گیری سیاست‌ها برای توجه بیشتر و استفاده از توان بخش خصوصی شد.

وی گفت: امروز هر گونه بهره‌جویی (رانت) بر روی بخش صنعت بسته شده و هر کسی که می‌خواهد در بخش صنعت سرمایه‌گذاری کند، باید مسایلی همچون توجه به بازارهای داخلی و خارجی، رقابت‌پذیری و... را در نظر بگیرد.

جهانگیری گفت: با عضویت ایران در سازمان جهانی تجارت، مشکلی برای بخش صنعت پیش نخواهد آمد، هر چند که ممکن است چند واحد کوچک تعطیل شود.

وی ارتباط بیشتر صنایع بزرگ با صنایع کوچک و پایین‌دستی را ضروری دانست و افزود: بهای مواد اولیه کالاها در جهان همواره سیر نزولی دارد. از این رو باید با ایجاد ارزش افزوده به نفع اقتصاد کشور اقدام کرد.

جهانگیری در پایان فروردین ماه سال جاری در بازدید از واحدهای تولیدی خمین اظهار داشت: اثرات قانون نوسازی صنایع ناجی کشور که لایحه آن در مجلس شورای اسلامی تصویب شد، در سال جاری و آینده مشخص خواهد شد. در این قانون وام ارزی با نرخ سود ۳ درصد، وام ریالی، بیمه بیکاری، اجازه تعدیل نیروی انسانی و... دیده شده است.

در همین حال در نخستین نشست مسؤولان انجمن‌های صنایع همگن استان تهران (با حضور بیش از ۳۰ تن

از مسؤولان این انجمن‌ها) اعلام شد که تلاش برای سودآور کردن صنعت و حذف قوانین زاید و دست‌وپاگیر در دستور کار «خانه صنعت و معدن» قرار گرفت.

در این نشست، هادی غنیمی‌فرد رییس خانه صنعت، تدوین قانون برای نوسازی صنایع بدون دریافت نظرات صاحبان صنایع و تشکل‌های صنعتی را غیرمنطقی خواند.

از سوی دیگر، دکتر مسعود حجاریان، استاد دانشگاه در اوایل اردیبهشت ماه سال جاری در گفت‌وگو با خبرگزاری جمهوری اسلامی تصریح کرد: ایران منابع، دانش و فناوری لازم را در صنعت ندارد و به همین جهت در همه بخش‌های صنعتی فعالیت دارد، در حالی که باید تولید در بخش‌های مزیت‌دار، فعال باشد.

وی گفت: در صورت پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت، در بخش‌هایی که مزیت نداریم، دچار مشکل خواهیم شد.

حجاریان افزود: هیچ‌گاه به طور مطلق نمی‌توان صنعت ایران را با کشورهای دیگر مقایسه کرد، زیرا نظام صنعتی کشور به آموزش متصل نیست و در نتیجه کارایی در صنعت پایین آمده که افزایش قیمت تمام شده را موجب می‌شود و به همین علت صادرات چشمگیری نداریم.

وی خاطر نشان ساخت: برای بهبود وضعیت اقتصادی و صنعت کشور، دولت باید فقط نظارت بر امور کند و با تصویب قوانین مناسب و فراهم کردن بسترهای لازم، محیطی رقابتی برای شرکت‌ها مهیا کند. این

کار مستلزم تغییر موضع دولت از تصدی‌گری به سیاست‌گذاری است. دولت باید با تعمیق بخشیدن به بازار سرمایه، زمینه‌های رونق اقتصادی کشور را فراهم نماید.

حجاریان با تأکید بر ضرورت بازاریابی برای تولیدات کشور و کوتاهی‌های انجام شده در این زمینه، اظهار داشت: دولت اراده‌ای برای تسخیر بازارهای جهانی و یا کمک به شرکت‌ها برای حضور در بازارهای بین‌المللی ندارد. ما موقعیت‌ها و فرصت‌های خوبی را برای تصرف بازارها مثل بازارهای آسیای میانه داشتیم، اما متأسفانه از دست دادیم.

وی تصریح کرد: باید در دولت و مجلس تغییر نگرش به وجود آید و به جای آنکه وقت دولت صرف مایل خودش شود، برای حل مشکلات شرکت‌ها اقدام کند و به عبارتی مشکلات نهادها و دستگاه‌هایی که حلال مشکلات مردم هستند را حل کند.

وی افزود: دولت نباید خود اشتغال ایجاد کند. شرکت‌ها ایجاد اشتغال می‌کنند و دولت باید در رفع مشکلات شرکت‌ها اقدام کند و از همه مهمتر بایستی زمینه صادرات را برای شرکت‌ها فراهم کند، زیرا حجم بازار داخلی، پاسخگوی اشتغال موجود نیست.

آنچه مسلم است، ضرورت نوسازی صنایع با اهدافی همچون اشتغال‌آفرینی و رشد صادرات در سطح جامع پذیرفته شده است. اما حرکت کندی در راستای اصلاح ساختار صنعتی، نوسازی صنایع و رفع موانع تولید و صادرات بخش

صنعت به چشم می‌خورد. تداوم این روند نه تنها تعطیلی و ورشکستگی صنایع موجود، بلکه توقف سرمایه‌گذاری‌های جدید و از دست رفتن فرصت‌های توسعه صادرات غیرنفتی را به دنبال دارد که در پی آن بحران بیکاری گسترش خواهد یافت. با این وصف نوسازی صنایع در راستای رقابت‌پذیری و جهش صادرات غیرنفتی اجتناب‌ناپذیر است.

دکتر رضا منصوری عضو شورای پژوهش‌های علمی کشور در مقاله‌ای با عنوان «نوسازی، ارتباطی فراگیر و همه‌سونگر» که در کتاب «نوسازی صنایع ایرانی، نگاهی فراگیر» منتشر شده، اظهار می‌دارد: تحت عنوان نوسازی باید مجموعه عوامل، عناصر و ارتباطات صنعت را با بقیه جامعه در نظر گرفت. عناصری که ما در صنعت وارد کردیم، ایزوله و مستقل از جامعه و بقیه صنایع بوده‌اند. اما در نوسازی صنعت باید تمام عوامل حتی عواملی که به نظر می‌رسد بسیار کم تأثیر است، در طراحی خودمان منظور کنیم.

وی در خصوص نقطه آغازین تحول و نوسازی می‌گوید: نقطه شروع به ویژه برای کشوری با شرایط ویژه فرهنگی و اجتماعی به این صورت است که باید به رشد هر عامل قابل رشد و رشدپذیر کمک کنیم. ما بر اساس داده‌های بین‌المللی یا داده‌های مرتبط با نیروی انسانی، مزیت‌های نسبی و... نمی‌توانیم تصمیم‌گیری کنیم، بلکه آنچه جواب می‌دهد، این است که هر بخشی که نشان داده در گذشته به هر دلیلی

توانسته رشد کند، به ادامه رشد آن کمک کنیم.

در این صورت بخش‌های مختلفی از صنعت و جامعه را خواهیم داشت که رشد آنها تقویت شده و مجموع این بخش‌های رشدیافته کشور از طریق قانون تسری کمک خواهد کرد تا جامعه در مجموع رشد کند. دیدن این که چه چیزها و چه بخش‌هایی رشد یافته، به راحتی امکان‌پذیر است، این رشد را در صنعت، دانشگاه‌ها، کشاورزی و هر بخش دیگری به راحتی می‌توان دید.

دکتر غلامرضا حیدری، عضو هیأت علمی دانشگاه صنعت آب و برق، عقیده دارد که اگر بخواهیم به مسأله نوسازی صنایع عمیق نگاه کنیم، ریشه‌های آن را در یک بستر زمانی می‌بینیم که تغییر نگرش و آرایه نظریه‌های «سلط بر طبیعت» و «علم مطلق» در آن دوران مطرح شده است. لذا بررسی ریشه‌های سیاسی و ایدئولوژیک در کنار مسایل فنی نیز مطرح می‌شود.

دکتر محمد حسین ادیب، عضو هیأت علمی دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه اصفهان در خصوص نوسازی صنایع می‌گوید: اگرچه در هند، حوزه‌هایی از جامعه در دنیای سنتی و حوزه‌هایی در دنیای صنعتی به سر می‌برد، عوارض دنیای فراصنعتی را نیز شاهد هستیم. آیا در هر مرحله که هستیم، باید به جامعه فراصنعتی جهش کنیم؟

وی می‌افزاید: صنایع ایران چون با تولیدات جامعه فراصنعتی رقابت می‌کند، الزاماً باید زیرساخت‌های خود را از نظر فناوری (تکنولوژی) و

نرم‌افزار با تحولات موج سوم متناسب سازد، چون در غیر این صورت نمی‌تواند با صنایع موج سوم رقابت کند.

دکتر علیرضا امامی، مدیر برنامه‌ریزی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران عقیده دارد: توسعه اقتصادی کشور را باید در یک مجموعه ببینیم. این نیست که قطعه ماشین را عوض کنیم تا حرکتش درست شود. اگر آن یک قطعه هماهنگ با بقیه نباشد، این حرکت درست انجام نمی‌شود.

وی عقیده دارد که اولین بحثی که باید در موضوع نوسازی مورد توجه قرار گیرد، چارچوب، اهداف و نگرش‌ها است. نوسازی در فناوری (تکنولوژی)، نیروی انسانی، نگرش، مدیریت، ماشین‌آلات، سیاست، مقررات و... باید هماهنگ با هم باشند. هر کدام از اینها که به تنهایی به پیش رود، برای بقیه مشکلاتی ایجاد خواهد کرد. البته اینها اولویت‌بندی دارد و به نظر من نوسازی مدیریت مقدم بر بقیه است، اما به سایر بخش‌ها نیز باید توجه شود. نوسازی باید به ترتیب از نیروی انسانی و مدیریت شروع شود و در فناوری و سایر بخش‌ها تعمیم یابد.

دکتر کاوه محمدسیروس، عضو هیأت علمی دانشکده صنایع دانشگاه امیرکبیر عقیده دارد که هر حرکتی نیازمند برنامه و مأموریت جدید است و حرکت سازمان باید به گونه‌ای باشد که بقای آن را حفظ کند.

وی تأکید دارد که امنیت عمومی تضمین‌کننده تصمیم‌گیری صحیح در سطح کلان ملی می‌شود و اعتماد ملی

امکان به اجرا درآوردن تصمیم‌ها و توسعه بخش خصوصی را فراهم می‌کند.

وی می‌افزاید: وقتی به سمت تغییر و تحول میل می‌کنیم، نیازمند این هستیم که در سطح کلان ملی و سطوح پایین‌تر وضعیتی را به وجود آوریم تا تصمیم‌های مناسبی اعمال شود. تعاریف زیادی برای مدیریت ارائه شده، ولی یکی از زیباترین تعاریف مدیریت، ایجاد وضعیتی است که در آن تصمیمات کیفی اتخاذ شود و با بالاترین اثربخشی و کارایی به اجرا درآید.

اعتماد ملی کمک می‌کند که تصمیم اجرا شود. به عبارت دیگر سیستم قضایی و امنیت اقتصادی، گونه‌ای باید باشد که افراد وارد فضای سرمایه‌گذاری شوند و روی ورود و خروج سرمایه حساب باز کرده و فکر خود را اجرا کنند.

دکتر سیاوش مریدی مشاور اقتصادی سازمان مدیریت صنعتی می‌گوید: شاخص‌های اعتماد ملی، امنیت، مدیریت و... به لحاظ تئوریک و نظری شناخته شده است، ولی چه عاملی موجب شده که ترکیه، مالزی، کره و... که کشورهای فقیر بوده‌اند، به تعقل ملی برسند و چرا ما هنوز به آن مرحله نرسیده‌ایم.

وی می‌افزاید: نوسازی یک سیستم اجرایی دارد که باید با هم همخوانی داشته باشند و منظم کار کنند. نمی‌توانیم یک جزء را تغییر دهیم و انتظار داشته باشیم که کل این سیستم تغییر کند. یک عامل بیرونی در این سیستم در ایران وجود دارد

که رابطه بین همه این اجزا را به هم ریخته است و ۶۰ تا ۷۰ سال است که این مشکل وجود دارد.

وی افزود: ما درگیر یک جریان شتابان اقتصاد جهانی و نیز سنت‌های چند هزار ساله خود هستیم و ذهن ما هنوز به‌هنگام نشده است. ایران در جایی قرار دارد که عامل نفت باعث شده تمام روابط ارگانیک بین اجزای نظام اقتصادی اجتماعی ایران به هم بریزد و تمام روابط درونی آن را به نحوی غیرمعمول جلوه دهد. این ناهماهنگی و مشکل ساختار پیوسته بازتولید می‌شود و ناهنجاری ایجاد می‌کند. این مجموعه یک رابطه با بازار جهانی دارد و جامعه جهانی به دلیل منافع و حرکت‌هایی که دارد، تلاش می‌کند تا مجموعه ناهنجار اقتصاد ایران تقویت شود.

وی گفت: روند جهانی شدن و ارتباطات فی‌نفسه خوب است. ولی در مورد اقتصاد ایران به گونه‌ای عمل می‌کند که پیوسته ثروت جامعه را بیرون می‌دهد. تا چند سال پیش نگران خروج سرمایه فیزیکی و مالی بودیم، اما حالا نگرانی از خروج نیروی انسانی بیش از خروج سرمایه ملی است. این مجموعه ناهنجار خود را بازتولید می‌کند.

وی عقیده دارد که اگر بتوانیم با معضل ناکارآمدی نیروی انسانی برخورد کنیم. در آن صورت می‌توانیم به نوسازی صنایع پردازیم و در مورد آن تصمیم بگیریم.

در جمع‌بندی این بحث می‌توان گفت، نوسازی را باید از اتخاذ

نگرش مناسب و تعقل مناسب شروع کنیم. یک معیار برای مناسب بودن این نگرش این است که جهان در موج سوم پیش می‌رود و ما باید متناسب با موج سوم باشیم. یکی از نقاط شروع این نوسازی و رسیدن به نگرش مناسب، ایجاد امنیت عمومی در کشور است تا در این فضا بتوانیم تضارب واقعی اندیشه‌ها را به وجود آوریم.

بروز اندیشه‌ها می‌تواند نگرش مناسب را شکل دهد و در همین بستر ظرفیت‌سازی انجام گیرد. با ایجاد فضای عمومی، اعتماد عمومی به وجود می‌آید. رابطه بین مردم و حاکمیت یا حاکمیت با عامه مردم تقویت می‌شود و سخت‌افزار لازم ایجاد خواهد شد.

آنچه مسلم است، نوسازی به یک راهبرد احتیاج دارد و از پنج منظر قابل بررسی است:

- ۱- نوسازی فنی و فناوری (تکنولوژی)
- ۲- نوسازی مالی و اقتصادی
- ۳- نوسازی مدیریتی و سازمانی
- ۴- نوسازی از بعد بازسازی سرمایه انسانی
- ۵- نوسازی در روابط فردی و اجتماعی

به عقیده دکتر مرتضی قره‌باغیان، برای رسیدن به این اهداف، ابزارهایی وجود دارد که در مجموع می‌تواند یک راهبرد را پی‌ریزی کند. ابزارها نیز به دو دسته خرد و کلان تقسیم می‌شود.

داشتن یک راهبرد همه‌جانبه برای تولید. با توجه به اصل مزیت در تخصیص منابع محدود ارزی، ریالی و انسانی، هماهنگی نظام تولید با نظام مالیاتی در جهت تشویق سرمایه‌گذاری و تولید صنعتی، مقررات‌زدایی و تصویب قوانین مناسب برای جذب منابع مالی و فناوری مناسب و مدیریت خارجی، ایجاد هماهنگی بین منافع سیاسی و اقتصادی با هدف نفوذ در اتحادیه‌های منطقه‌ای از طریق افزایش قدرت چانه‌زنی گروه‌های مذاکره‌کننده با هدف تشویق صادرات صنعتی، ایجاد پیوند بین صنعت و دانشگاه و مراکز تحقیقاتی، هماهنگی و ثبات تصمیم‌سازی‌های کوتاه، میان و درازمدت اقتصادی مرتبط با بخش صنعت. توجه به معیارهای جهانی مورد توافق برای فعالیتهای صنعتی (استانداردهای زیست‌محیطی، نیروی کار و کیفیت تولید)، پایه‌گذاری نظام اطلاع‌رسانی مناسب برای آماده ساختن بخش صنعت به منظور کاهش تعرفه‌ها در صورت عضویت در سازمان جهانی تجارت از نظر دکتر قره‌باغیان مفاهیم کلان این نوسازی را تشکیل می‌دهد.

وی عقیده دارد که در سطح خرد نیز افزایش کارایی و کاهش هزینه‌های تولید، افزایش کیفیت محصول، افزایش سهم بازار داخلی، تعیین بازارهای هدف خارجی و افزایش سهم بازارها، خارجی، پیشرفت «تحقیق و توسعه» و ارتباط مستحکم با بخش دانشگاهی برای هر

یک از واحدهای تولیدی پایه‌های راهبرد نوسازی صنعت در سطح خرد را تشکیل می‌دهد.

دکتر عباس شاکری نیز اقداماتی از قبیل ایجاد بستر توسعه ملی، مشخص کردن جایگاه نسبی بخش‌های کشاورزی، صنعت و خدمات و نحوه تعامل پویای آنها در طول زمان، ترسیم هرم صنعتی کشور، مقابله جدی با بخش نامولد، ایجاد و تولید نهاده‌های عمومی توسط دولت، اهتمام به مسأله بهره‌وری و پیشرفت فنی، جلب مشارکت عموم مردم در کنار اقدامات دولت، سالم‌سازی روابط صنعتی، جذب و جلب سرمایه‌گذاری خارجی، لحاظ ملاحظات زیست‌محیطی، ایجاد محیط مناسب کلان اقتصادی، تنظیم مناسب سیاست‌های پولی، ایجاد رونق در بازار سهام و تعمیق آن، توجه بیشتر به سرمایه‌های انسانی و تجدید ارزیابی دارایی‌های صنعتی را از اقدامات لازم برای نوسازی صنعتی (به مفهوم به نسبت جامع آن) می‌داند. آنچه مسلم است در نوسازی صنایع، انطباق با روند جهانی شدن اقتصاد الزامی است. به عقیده کارشناسان طراحی هر طرح نوسازی صنایع بدون توجه به روند جهانی شدن اقتصاد، رقابت‌پذیری و مکانیسم قیمت‌ها، نفوذ در بازارها و سهم خواهی، منجر به اتلاف وقت و منابع خواهد شد، زیرا هدف اصلی از نوسازی صنایع، تولید کالاهای رقابت‌پذیر، جهش در صادرات کالاهای صنعتی، رونق درآمدهای

ارزی و اشتغال در داخل و کمک به پویایی توسعه اقتصادی است.

با توجه به سهم ۲۵ درصدی صادرات غیرنفتی در مجموع صادرات کشور و نیز سهم ۳۰ درصدی صادرات صنعتی در مجموع صادرات غیرنفتی، نوسازی صنایع می‌بایست به جهش در صادرات غیرنفتی بینجامد، در غیر این صورت سرمایه‌گذاری‌های جدید همانند گذشته بازدهی برای اقتصاد ملی نخواهد داشت.

کارشناسان عقیده دارند که در نوسازی صنایع، توجه به صادرات‌گرایی و رقابت‌پذیری، مهمترین اصل است که می‌تواند پایه‌های رشد پویای صادرات غیرنفتی (به ویژه صادرات محصولات صنعتی با ارزش افزوده بالاتر) را ممکن سازد.

به عقیده برخی کارشناسان، تحقق نوسازی صنایع در راستای رقابت‌پذیری در یک دوره ده‌ساله که نیازمند دست‌کم ۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری صادرات‌گرا است و می‌تواند با ایجاد فضای عمومی مناسب و اعتماد ملی از منابع خارجی و داخلی تأمین گردد، منجر به رشد صادرات محصولات صنعتی تا سطح سالانه ۱۵۰ میلیارد دلار گردد و ضمن کمک به توسعه پایدار اقتصادی و اشتغال‌آفرینی، رفاه عمومی جامعه را تأمین کند.

